

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับมาตรฐานธุรกิจโฮมสเตย์ในจังหวัด
เชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวเพียงใจ จุณศิริ

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ พิกุล ไคว้สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมล งามสมสุข อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ ศึกษาวิธีการและกระบวนการดำเนินงานรวมทั้งการบริหารจัดการ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับมาตรฐานที่ใช้เป็นตัวชี้วัด 10 ข้อ ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและข้อคิดเห็นของผู้ทำธุรกิจโฮมสเตย์ กำหนดประชากรศึกษาเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ได้รับและไม่ได้รับมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ใช้เป็นตัวชี้วัดจำนวนรวม 10 ราย และกำหนดพื้นที่ศึกษาสำหรับกลุ่มที่ได้รับมาตรฐาน 5 รายอยู่ในอำเภอสันทราย แม่ริม จอมทองและ แม่วาง และสำหรับกลุ่มที่ไม่ได้รับมาตรฐาน อีก 5 รายอยู่ในอำเภอแม่อน เชียงดาว แม่ริม สันทราย และอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้แบบสอบถามที่กำหนดเป็น 3 ส่วน เก็บรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติเชิงพรรณนา และทดสอบ การให้ความสำคัญต่อเกณฑ์ที่ใช้เป็นตัวชี้วัดการรับรองมาตรฐานธุรกิจโฮมสเตย์ และความพร้อมของธุรกิจโฮมสเตย์ตามเกณฑ์ที่ใช้เป็นตัวชี้วัดการรับรองมาตรฐานธุรกิจโฮมสเตย์ต่อการได้รับมาตรฐานธุรกิจโฮมสเตย์ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา

ผลการศึกษาได้พบว่าธุรกิจที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจะมีผู้ประกอบการที่เป็นหญิงมากกว่าชาย มีวุฒิการศึกษาและมีสมาชิกในครัวเรือนช่วยในการบริหารจัดการโดยใช้ทุนของครอบครัว ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานมีทุนและการศึกษาที่น้อยกว่า ในด้านกระบวนการดำเนินงานพบว่า กลุ่มที่ได้รับมาตรฐานมีประสบการณ์ในการดำเนินงานเป็นเวลานาน

กว่าและจัดรูปแบบของธุรกิจที่เน้นให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตในชุมชนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งกลุ่มที่ไม่ได้รับมาตรฐานยังขาดในด้านเหล่านี้ กลุ่มที่ได้รับมาตรฐานจะให้ความสำคัญกับการศึกษาหรือกับคนในครอบครัวในการกำหนดนโยบายในการทำงานรวมทั้งการจัดฝึกอบรมบุคลากรทั้งด้วยตนเองและการร่วมมือจากองค์กรภายนอก มีการเลือกทำเลที่ตั้งโดยใช้พื้นที่ที่มีอยู่เดิมทำให้ประหยัดต้นทุน และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการประชาสัมพันธ์ที่ทำให้ลูกค้าได้รู้จักแหล่งธุรกิจได้ดีและกว้างขวางมากขึ้น มีการจัดที่พักและการให้บริการที่น่าเที่ยว รวมทั้งการประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายทั้งที่เป็นองค์กรภาครัฐและเอกชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มมีการตั้งกฎ กติกา ในการทำงานที่ชัดเจน รวมทั้งจัดทำแผนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สม่ำเสมอ ในขณะที่ธุรกิจที่ไม่ได้รับมาตรฐานยังขาดการบริหารจัดการในด้านเหล่านี้

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ความเป็นมาของธุรกิจรวมทั้งวิธีการบริหารจัดการ และสิ่งอำนวยความสะดวกของธุรกิจโฮมสเตย์มีความสำคัญและมีส่วนสนับสนุนการได้รับมาตรฐานและไม่ได้รับมาตรฐาน ตามเกณฑ์และระดับคะแนนที่กำหนดเพื่อการประเมินเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามในส่วนของโฮมสเตย์ที่ผ่านการประเมินแล้วนั้นก็ พบว่าในด้านการสร้างคุณค่าผลิตภัณฑ์และด้านประชาสัมพันธ์ ยังต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อบรรลุการประเมินตามระดับคะแนนที่กำหนด สำหรับโฮมสเตย์ที่ไม่ผ่านการประเมิน มีจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขอีกมากโดยเฉพาะในด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ และด้านการบริหารของกลุ่มธุรกิจโฮมสเตย์ด้วยกัน

ปัจจัยที่มีผลต่อการผ่านหรือไม่ผ่านมาตรฐานธุรกิจโฮมสเตย์พบว่า ปัจจัยการให้ความสำคัญต่อเกณฑ์มาตรฐานและความพร้อมของธุรกิจที่ทำได้พร้อมๆ กัน (ไม่ใช่ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง) จึงจะมีผลต่อการผ่านมาตรฐานของธุรกิจโฮมสเตย์

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคทั้ง 19 ด้าน โดยเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 2 กลุ่มธุรกิจโฮมสเตย์พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคทุกด้านที่ใกล้เคียงกัน ผู้ประกอบการกลุ่มที่ได้รับมาตรฐานมีข้อคิดเห็นและให้ความสำคัญกับเกณฑ์ที่ทางการใช้เป็นตัวชี้วัดการรับรองมาตรฐานธุรกิจโฮมสเตย์ทั้ง 10 ด้าน ในระดับมากที่สุด และมีความพร้อมในการทำธุรกิจทั้ง 10 ด้านในระดับมาก ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ได้รับมาตรฐานให้ความสำคัญกับเกณฑ์ดังกล่าวเพียงระดับมาก และมีความพร้อมในการทำธุรกิจดังกล่าวเพียงระดับปานกลาง

Independent Study Title	Factors Affecting Home Stay Business Standard Acquisition Development in Chiang Mai Province	
Author	Miss Piangjai Junsiri	
Degree	Master of Science (Agribusiness)	
Independent Study Advisory Committee	Assoc. Prof. Phikul Kowsuwan	Advisor
	Asst. Prof. Dr. Kamol Ngamsomsuke	Co-advisor

ABSTRACT

The purpose of the study is to study the methods and procedures including operations management including to analysis factors affecting the 10 indicators homestay standard acquisition as well as to study problems and obstacles in the implementation of the business ideas and home stay. Two groups of population that are certified and not certified by the criteria used to measure totally are 10 cases, the study area for 5 cases that are in group who reach that standard are in Sansai, Mae Rim Jomthong and Mae Wang, and for the rest 5 cases that are not reach the standard are in Mae On, Mae Rim, Chiang Dao, and Meuang district, Chiang Mai Province. The questionnaire designed in 3 parts for collect information, analysis by descriptive statistics to describe and test To emphasis on the measures of homestay business standard and the readiness of homestay business management with One-way ANOVA analysis and conduct qualitative research with interview the homestay entrepreneur and relevant people in study area.

The results found that the homestay entrepreneur who have certification of business standard are most of women, they are well-educate and run business by family. They have longer experiences in business with emphasize on local community life which is the factor to tourist's attractive. The business plan and policy are made by family discussing, cooperate with

government authority and private sector. They have the committee to set up the company's rule and policy. They also train staff by themselves and cooperate with outside. The location is chosen with existing area that could help to save budget. They use technology tools and marketing plan to promote they own business. They also have accommodations with sightseeing program. The result also show that the homestay entrepreneur who have no certification of business standard have less of budget and education.

The interview shown that the management, facilities and history of homestay business are important to obtain the certificate. However the homestay business which passed the assessment still need to be improved in product's co-creation and marketing. And the homestay which not passed the assessment still have more weak points to be improved especially in product's market value, product's co-creation and the management among homestay business.

in relevant factor to pass the measures of business standard, the importance of standard and the readiness of business can be conducted in the same time so that can affect to pass the measures of homestay business standard.

The study of impediments with 19 factors found that the 2 groups have close proximity of problem and impediments when it's compared. The entrepreneur who run the business which have the certification of business standard have suggestion and concerned with 10 measures which government authorities use in maximum level and ready to run business within these measures in good level. But in The entrepreneur who run the business which have no certification of business standard have concerned in good level and ready to run business within the measures in medium level.